

[Fin](#)

[Sve](#)

[Eng](#)

**Sensitiivisyysmalli
juridiikan ammattilaisille**

 Valitse sivu

Traumatisoituminen +

Ohjeita -

Ohjeita poliisille

1. Selvitä ennen kuulustelun aloittamista, onko kuulustelijan sukupuoli merkitystä uhrille.
2. Suorita kuulustelut ilman aiheetonta viivästystä sen jälkeen, kun rikosilmoitus on tehty.
3. Arvioi, onko kuulustelu suoritettava erityisen suojelun tarpeessa olevien uhrien osalta heille suunnitelluissa tiloissa ja onko saman henkilön syytä suorittaa kaikki uhrin kuulustelut.
4. Arvioi, onko uhrin kuulustelu tallennettava ääni- ja/tai kuvatallenteeseen.
5. Kerro kuulustelun aluksi uhrille, että velvollisuutenasi on toimia puolueettomana tutkijana. Siksi joudut ehkä esittämään epämiellyttäviä kysymyksiä, jotka on pakko selvittää asian hoitamiseksi.
6. Puhuttele uhria puolueettoman kohteliaasti ja ystävällisesti.
7. Varaa asian selvittelyyn riittävästi aikaa, jotta uhri ehtii muodostaa tapahtumasta kokonaisen kertomuksen. Pidä tarvittaessa taukoja.
8. Kerro oikeudesta ilmaiseen oikeudenkäyntiavustajaan ja tukihenkilöön niin selvästi, että uhri varmasti ymmärtää oikeutensa. Anna uhrille esimerkiksi Senjanetti.fi -sivuston "Jaa ohjeita uhrille" -lehtinen ja/tai Oikeusministeriön "Tietoa rikoksen uhrin oikeuksista" -esite, joka on käännetty useille kielille.
9. Kerro uhrille, että kuulustelua voidaan siirtää, jos uhri haluaa kutsua paikalle avustajan, ja se on tutkinnallisista syistä mahdollista. Avustaja on seksuaalirikoksen, lähisuhdeväkivallan, ihmiskaupan, vakavan henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuneen rikoksen uhrille maksuton.
10. Kerro, mitä merkitystä uhrin mahdollisesti esittämällä rangaistusvaatimuksella tai vahingonkorvausvaatimuksella on maksuttoman oikeudenkäyntiavustajan saamiselle oikeudenkäyntiin.

11. Ohjaa uhri soittamaan neuvontaa ja tukea antaviin tukipalveluihin. Senjanetti.fi -sivustolta löytyy tietoa alueellisista tukipalveluista.. Pyydä uhrilta yhteystiedot välitettäväksi tukipalveluille. Kerro uhrille, mitä hyötyä tukipalveluista on hänelle.

12. Huomioi, että myös uhrin perheenjäsenillä on oikeus maksuttomiin tukipalveluihin.

13. Ota huomioon traumaattisen kokemuksen vaikutus muistiin ja toimintakykyyn. Anna kaikki tiedot sekä suullisesti että kirjallisesti.

14. Rohkaise uhria, ettei tulevaa oikeudenkäyntiä tarvitse pelätä. Käytettävissä on erityisjärjestelyjä uhrin suojelemiseksi.

15. Muista, että uhrilla on oikeus tukipalveluihin, vaikka asiassa tehtäisiin tutkimatta jättämispäätös.

Ohjeita oikeudenkäyntiin

1. Selvitä ennen oikeudenkäyntiä, toivooko uhri ja/tai hänen perheenjäsenensä erillisjärjestelyjä kuten erillistä odotustilaa.

2. Selvitä, onko tarvetta kuulla uhria vastaajan läsnä olematta, näkösuojan takaa tai videoyhteyden avulla.

3. Esitä kysymykset kunnioittavasti ja ystävällisesti.

4. Varaa uhrin kertomukselle ja oikeudenkäynnille riittävästi aikaa. Huomioi, että kiire ja hoputus aiheuttavat hermostuneen tunnelman oikeudenkäynnissä, mikä vaikeuttaa uhrin kertomista tapahtumista.

5. Ota huomioon traumaattisen kokemuksen vaikutus uhrin muistiin ja toimintakykyyn. Pidä tarvittaessa taukoja.

6. Estä vastaajan puolelta esitetyt epäasialliset kysymykset.

7. Huomioi, että uhrilla on oikeus maksuttomiin tukipalveluihin oikeudenkäynnin aikana ja myös oikeudenkäynnin päätyttyä. Uhrilla on oikeus tukipalveluihin myös silloin, jos asiassa on tehty syyttämättä jättämispäätös tai syyte on hylätty.

Koonnut:

Päivi Vilkki, varatuomari, projektivastaava, Senja-projekti 2009-2011, Raiskauskriisikeskus Tukinainen, Tukinainen ry, rahoittajana Raha-automaattiyhdistys ry

Muutokset:

Katriina Sorsa, varatuomari, hankekoordinaattori, www.senjanetti.fi – hanke 2017-2018, Raiskauskriisikeskus Tukinainen, Tukinainen ry, rahoittajana oikeusministeriö